

Piotr Szlufik

"Śpiewy religijne. Towarzyszenia organowe", wybór i opr. Mirosław Wyszogrodzki, Płock 2015 : [recenzja]

Liturgia Sacra. Liturgia - Musica - Ars 22/1(47), 302-303

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w zakresie kościelnego śpiewu funeralnego. Być może z czasem stanie się także oficjalnym zbiorem o charakterze ogólnopolskim (obecne wydanie posiada imprimatur — najprawdopodobniej — Komisji Diecezjalnej ds. Muzyki w Płocku). Pozytywnie należy polecić wszystkim organistom i amatorom muzyki sakralnej.

Ks. Piotr Szlufik SDB

MIROSLAW WYSZOGRODZKI SDB (wybór i opr.), *Śpiewy religijne. Towarzystwa organowe*, Płock: Wydawnictwo „Hejnał” 2015, 417 [3] s., ISMN M-979-0-801501-23-3.

Niemalży wkład w tworzenie kościelnej i liturgicznej kultury muzycznej naszego kraju mieli — i nadal starają się mieć — przedstawiciele Towarzystwa Św. Franciszka Salezego (salezianie). Jednym z aktywnych obecnie muzyków jest salezjanin pracujący w Salezjańskiej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej II Stopnia w Lutomiersku — ks. Mirosław Wyszogrodzki. Do jego dorobku (publikacje wydane we współpracy z ks. H. Chamskim, pieśni religijne, materiały liturgiczne) dołączyła kolejna pozycja książkowa wydana w 2015 r. pt. *Śpiewy religijne. Towarzystwa organowe*. Wspomniane dzieło liczy czterysta dwadzieścia stron i zostało wydane przez Wydawnictwo „Hejnał” z Płocka.

Prezentowany zbiór zawiera pieśni liturgiczne i piosenki religijne. Prócz tekstu każda z nich posiada propozycję towarzyszenia organowego (akompaniamentu) opracowaną przez Autora. Publikacja ma przejrzysty układ. Tworzą ją: *Słowo wstępne* (s. 3), którego autorem jest ks. Zbigniew Malinowski — muzyk, kompozytor, nauczyciel Salezjańskiej Szkoły Muzycznej w Lutomiersku, piętnaście bloków zawierających pieśni uszeregowanych w kluczu roku liturgicznego (s. 5–408), *Spis rzeczowy* (s. 409–413) i *Spis alfabetyczny* (s. 413–417).

Najobszerniejszą część zbioru stanowi piętnaście bloków zawierających trzysta sześćdziesiąt jeden pieśni i piosenek religijnych ułożonych według następującego porządku: *Śpiewy na okres zwykły* (78 propozycji), *Śpiewy na przygotowanie darów* (16 propozycji, w tym dwie w dwóch wersjach), *Śpiewy na komunię* (45 propozycji, także dwie w dwóch wersjach), *Śpiewy uwielbienia* (58 pieśni), *Śpiewy na Adwent* (13 propozycji), *Śpiewy na Boże Narodzenie* (jedna pieśń), *Śpiewy pokutne i pasyjne* (18 śpiewów pokutnych i 20 pasyjnych), *Śpiewy wielkanocne* (5 propozycji), *Śpiewy do Ducha Świętego* (8 pieśni), *Śpiewy do Boga w Trójcy Jedynej* (5 pieśni), *Śpiewy do Najśw. Serca Pana Jezusa* (6 propozycji), *Śpiewy o Miłosierdziu Bożym* (19 propozycji), *Śpiewy maryjne* (43 pieśni i piosenki), *Śpiewy ku czci świętych i błogostawionych* (11 propozycji ku czci: św. Anny, św. Jana Chrzciciela, św. Jana Bosko, św. Cecylii, św. Jana Pawła II i św. Rocha). Zbiór zamyka część pt. *Śpiewy okolicznościowe* przeznaczone na ślub katolicki (4 propozycje) oraz pieśni funeralne *O przemijaniu i wieczności* (11 pieśni i piosenek).

Dzieło zostało wydane estetycznie, posiada wygodny, przejrzysty pionowy format (A4) i sztywną okładkę. Utwory są umieszczone tak, aby wykonawca nie musiał

podczas gry i śpiewu przewracać kartek. Repertuar zbioru ks. Wyszogrodzkiego jest bogaty. Składa się — przede wszystkim — ze znanych pieśni liturgicznych o tematyce trynitarnej, chrystologicznej, eucharystycznej, maryjnej. Są to śpiewy zarówno tradycyjne (choć jest ich niewiele), np. *Jezu, Jezu, do mnie przyjdź* (s. 121) lub *Wypatrujcie tęsknie* (s. 229), jak i tworzone przez współczesnych polskich autorów (np. bp J. Zawitkowski, ks. W. Kądziała, ks. Z. Malinowski). W zbiorze są również piosenki religijne dla dzieci lub przeznaczone na okolicznościowe wydarzenia, spotkania modlitewne i katechetyczne.

Publikacja, oprócz wspomnianych pozytywów, ma również niewielkie defekty — braki i błędy. Do braków prezentowanego zbioru można zaliczyć to, że pozycja książkowa nie ma choćby jednej wstążkowej zakładki; zaproponowane towarzyszenia organowe w większości przypadków nie posiadają wstępów i zakończeń; niektóre propozycje nie mają metryczki z danymi o autorze tekstu i muzyki, choć ustalenie tych szczegółów nie powinno wymagać od autora szczególnej trudności (np. pieśń *Witaj, krzyżu zwycięski* s. 273 — jest tekstem brewiarzowym do muzyki ks. I. Pawlaka). Szkoda też, że nie oddzielono — tworząc dwie części zbioru — pieśni liturgicznych od piosenek, które nie powinny być stosowane w liturgii, a raczej są przeznaczone na spotkania w grupach duszpasterskich, momenty modlitwy czy na czas pielgrzymki lub katechezy.

Wśród dostrzeżonych błędów w tekstach należy zaliczyć: pomyłki literowe (s. 273, 294, 368, 412), błędy typograficzno-interpunkcyjne (s. 135, 283), opuszczenia (s. 281), błąd w tonacji fragmentu pieśni, który poprawił wydawca poprzez naklejenie prawidłowej wersji (s. 94–95). W metryczkach pieśni pojawiają się błędy interpunkcyjne oraz — gdzie indziej — źle zastosowane skróty, np. „niedź” = niedziela (s. 229), „Ps.” lub „PS.” = Psalm (s. 200, 412), „Refr.” = refren (s. 89); miejscami zmieniono nazwisko autorów, np. J. Akensimas (s. 382), powinno być J. Akepsimas. W jednym z tytułów zastosowano odnośnik (*), ale nie wyjaśniono jego znaczenia (s. 387).

Recenzowana pozycja książkowa ks. Mirosława Wyszogrodzkiego pt. *Śpiewy religijne. Towarzystwa organowe* z pewnością zainteresuje amatorów pieśni kościelnych i piosenek religijnych, które można zastosować w pracy duszpasterskiej (katecheza, spotkania w grupach) oraz w zajęciach ze scholami i zespołami śpiewaczymi w parafiach czy szkołach katolickich. Zbiór może posłużyć również w kształceniu przyszłych organistów oraz kierowników scholi i chórów kościelnych.

Ks. Piotr Szlufik SDB